
Kyrkomötet
Motion 2012:44
av Dan Sarkar

Vård och underhåll av kyrkobyggnader

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i den aviserade utredningen om det framtida ansvaret för vård och underhåll av kyrkobyggnaderna reglera både församlingarnas rätt till ansvar för sina kyrkobyggnader och deras möjlighet att fransäga sig det ansvaret.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i den aviserade utredningen om det framtida ansvaret för vård och underhåll av kyrkobyggnaderna reglera möjligheten till ett stiftsövertagande av kyrkobyggnader.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i den aviserade utredningen om det framtida ansvaret för vård och underhåll av kyrkobyggnaderna bjuda in Riksantikvarieämbetet att hjälpa till att formulera långsiktiga lösningar.

Motivering

Den kanske svåraste frågan i strukturutredningen handlar om vad vi gör av våra kyrkobyggnader. Något måste göras med de byggnader som församlingarna inte har råd med eller användning för. Utredningen inser allvaret och har sökt en konstruktiv väg framåt. Likväl har förslaget att överföra samtliga kyrkobyggnader till stiftet stött på patrull: förståeligt nog vill församlingarna i regel fortsätta äga sina kyrkor. Saken måste alltså vidareutredas. Kyrkostyrelsen har aviserat en sådan utredning och denna motion vill skicka med tre förslag till sagda utredning utifrån remissvaren, kyrkoordningen och nationell lagstiftning:

1. Församlingarna har alltid ansvar för människor och ibland för byggnader. Församlingarnas huvuduppgift är gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Kyrkobyggnaderna står i den uppgiftens tjänst. Om en församling någon gång tvingas ställa ansvaret för verksamheten mot ansvaret för byggnaderna, finns prioriteringsordningen redan formulerad. Kyrkoordningen säkrar att församlingarnas ansvar för sina byggnader inte går ut över huvuduppgiften: Församlingsinstruktionen målformulerar verksamheten och stiftet kontrollerar både instruktionen och förvaltningen. Utredningen bör alltså tydligt tillse att församlingarna i framtiden både har rätt att ta ansvar för sina kyrkobyggnader och möjlighet att slippa det ansvaret.
2. Stiftet har ansvar för främjandet av församlingarnas uppgift. När en församling inte längre har möjlighet att ansvara för en kyrkobyggnad skall ansvaret därför överlätas till stiftet. Överlåtandet innebär att församlingen fransäger sig all rätt till byggnaden. Stiftet är helt fritt att fatta vilka beslut man

vill och kan välja att fortsätta driva byggnaden som gudstjänstlokal, omvandla den till museum, hyra ut den, sälja den, ställa den i ruin eller riva den. Utredningen bör alltså tillse att kyrkoordningen reglerar stiftsövertagande av kyrkobyggnader.

3. Riksantikvarieämbetet har ansvar för frågor om kulturarvet.

Eftersom Riksantikvarieämbetet kommer att ha synpunkter på vad stiftet gör med de byggnader som övertas, bör myndigheten bjudas in att söka formulera generella alternativ, godtagbar hantering samt ekonomiska lösningar för de kyrkobyggnader som stiftet övertar. Utredningen bör alltså tillse att Riksantikvarieämbetet bjuds in att hjälpa till att formulera långsiktiga svar på frågorna kring vårt gemensamma kulturarv.

Det finns varken enkla eller smärtfria lösningar för våra överflödiga byggnader. Men de här förslagen tar strukturutredningens insikt på allvar och söker en framtidsväg, där stiftet och staten låter församlingarna utföra sitt huvuduppdrag med eller utan ansvar för ett älskat kulturarv.

Broby den 22 juli 2012

Dan Sarkar (FK)